

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра грецької філології та перекладу

**КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

Теоретична граматика новогрецької мови

Напрямок підготовки: 035 Філологія
спеціальність: Мова та література (новогрецька)»
факультет грецької філології та перекладу

Автор: доцент кафедри грецької філології та перекладу Лабецька Ю.Б.

Затверджено на засіданні кафедри протокол № 1 від «30» серпня 2017 р.

В.о. завідувача кафедри
грецької філології та перекладу

_____(Жарікова Ю.В)

ЗМІСТ

Навчальна програма дисципліни.....	3
Робоча програма навчальної дисципліни.....	9
Навчальний контент.....	17
Методичні рекомендації до проведення практичних (семінарських) занять, завдання для практичних робіт.....	17
Дидактичне забезпечення самостійної роботи.....	18
Засоби діагностики навчальних досягнень студентів.....	19
Перелік навчально-методичних посібників, технічних засобів навчання тощо.....	20
Інформаційні матеріали бібліотеки по забезпеченню навчальними підручниками (посібниками) з дисципліни.....	20

Міністерство освіти і науки України

ТИПОВА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Теоретична граMATика новогрецької мови

підготовки ОС «Бакалавр»

напряM підготовки: 035 Філологія

спеціалізація: Мова та література (новогрецька)»

2017 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: **МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: доцент кафедри грецької філології та перекладу Лабецька Ю.Б.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету

“__” вересня 2017 року, протокол №

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни “Основи теорії міжкультурної комунікації” складена відповідно до освітньої програми підготовки студентів ОС «Бакалавр» напряму підготовки: 035 Філологія, спеціалізації: Мова та література(новогрецька)»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є граматична будова новогрецької мови як сукупність закономірностей побудови висловлювань новогрецькою.

Міждисциплінарні зв'язки: Теоретична граматики як навчальна дисципліна має тісні міждисциплінарні зв'язки з лексикологією, історією мови, що вивчається, прикладною лінгвістикою.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

ЗМ 1. Граматика як наука. Морфемний склад слова

ЗМ 2. Теорія частин мови. Морфологія імені. Граматичні категорії імені в новогрецькій мові.

ЗМ 3. Морфологія дієслова. Граматичні категорії дієслова в новогрецькій мові.

ЗМ 4. Новогрецький синтаксис. Словосполучення. Речення.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета вивчення курсу «Теоретична граматики новогрецької мови» це формування у студентів системи теоретичних знань про факти граматичної будови сучасної грецької мови в синхронно-описовому плані і у зв'язку з особливостями історичного розвитку грецької мови;

1.2. Основними завданнями є формування у студентів умінь та навичок переробляти фундаментальну наукову інформацію з дисципліни, самостійно робити узагальнення та висновки з даних, що приводяться у спеціальній літературі а також із власних спостережень над мовним матеріалом; навчити студентів користуватися набутими теоретичними положеннями при аналізі мовного матеріалу; прищепити студентам навички самостійного граматичного аналізу грецького мовного матеріалу.

-

1.3. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні

знати:

- особливості відносин між теоретичною і практичною граматики новогрецької мови;
- місце граматики у теорії мовних рівнів;
- види морфем і морфемний склад новогрецького слова;
- частини мови і їхні граматичні категорії;
- види словосполучень, типи і структуру грецьких речень, члени речення;

вміти:

- демонструвати отримані знання в галузі теоретичної граматики новогрецької мови для вирішення конкретних науково–практичних, інформаційно–пошукових, методичних та ін. завдань;
- зіставляти граматичні явища новогрецької і рідної мови, враховувати різницю у граматичній будові мов у процесі викладання;
- оперувати відповідною термінологією з дисципліни;
- узагальнювати засвоєний теоретичний матеріал, робити конкретні висновки;
- демонструвати розуміння загальної структури дисципліни і зв'язок між її розділами.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 60 год / 2 кредита ECTS

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ГРАМАТИКА ЯК НАУКА. МОРФЕМНИЙ СКЛАД СЛОВА.

Тема 1. Теоретичні та методологічні основи вивчення дисципліни.

- 1.1. Граматична структура новогрецької мови.
- 1.2. Місце граматики в системі лінгвістичних дисциплін.
- 1.3. Граматика як граматична будова мови і як теорія граматичної будови.
- 1.4. Морфологія і синтаксис – дві складові частини граматики.

Тема 2. Морфемний склад слова.

- 2.1. Морфемний склад слова. Визначення морфеми.
- 2.2. Класифікація морфем.
- 2.3. Синтагматичні відносини між морфемами: слово. Граматичне слово. Лексема.
- 2.4. Механізми словотворення. Основні поняття словотворення.
- 2.5. Префіксація. Фонологічні зміни при префіксації.
- 2.6. Суфіксація. Найпродуктивніші суфікси новогрецької мови.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ТЕОРІЯ ЧАСТИН МОВИ. МОРФОЛОГІЯ ІМЕНІ. ГРАМАТИЧНІ КАТЕГОРІЇ ІМЕНІ.

Тема 3. Морфологія імені.

- 3.1. Проблема частин мови.
- 3.2. Опозиція ім'я vs дієслово у новогрецькій мові за А. Mirambel.
- 3.3. Основні моделі іменної відміни.
- 3.4. Вплив кафаревуси на морфологію імені в новогрецькій мові.
- 3.5. Іменне словотворення. Утворення імен жіночого роду від іменників чоловічого роду.
- 3.6. Поняття артиклю. Подібності і розбіжності у вживанні артиклю між новогрецькою та англійською мовами.

Тема 4. Граматичні категорії імені.

- 4.1. Категорія роду. Рід і стать, типи їх кореляцій в новогрецькій.
- 4.2. Особливості розподілу іменників за родами. Узгодження за родом.
- 4.3. Категорія відмінка. Родовий відмінок як семантичний відмінок в зіставленні з синтаксичним відмінкам - називним і знахідним.
- 4.4 Родовий відмінок після дієслова, іменника, займенника, прикметника, прислівника, в окличних реченнях і в ідіоматичному вживанні.
- 4.5. Категорії особи і числа іменників. Їхні кореляції в новогрецькій.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. МОРФОЛОГІЯ ДІЄСЛОВА. ГРАМАТИЧНІ КАТЕГОРІЇ ДІЄСЛОВА.

Тема 5. Морфологія дієслова.

- 5.1. Загальна характеристика новогрецького дієвідмінювання, його історичне коріння.
- 5.2. Основи: імперфективна, активна перфективна, пасивна перфективна.
- 5.3. Дієприкметник минулого часу пасивного стану.
- 5.4. Аугмент і його види.
- 5.5. Безособові форми дієслова: дієприкметники і віддієслівні прикметники.

Тема 6. Граматичні категорії дієслова.

- 6.1. Категорія стану і перехідність.
- 6.2. Категорія виду. Доконаний і недоконаний вид.
- 6.3. Категорія виду і комунікативна ситуація. Вид у наказовому способі.
- 6.4. Модальність у новогрецькій мові. Модальність та спосіб.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. СИНТАКСИС. СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ. РЕЧЕННЯ.

Тема 7. Словосполучення (фраза).

- 7.1. Поняття і види словосполучення.
- 7.2. Іменне словосполучення.
- 7.3. Дієслівне словосполучення.

Тема 8. Речення. Період. Текст.

- 8.1. Види речень за структурою.
- 8.2. Види складнопідрядних речень і сполучники, що їх вводять.
- 8.3. Синтактико-стилістичні особливості. Період. Деякі проблеми структури новогрецького тексту.

3. Рекомендована література:

Базова

1. Νεοελληνική γραμματική της δημοτικής. Ανατύπωση της εκδόσης του ΟΕΣΒ με διορθώσεις. – Θεσσαλονίκη, 1996.
2. Holton D., Mackridge P., Φιλιπάκη-Warburton E. Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας. – Αθήνα, 1999.
3. Συντακτικό της Νέας Ελληνικής. Α΄, Β΄ και Γ΄ γυμνασίου. Οργανισμός εκδόσεως διδακτικών βιβλίων. – Αθήνα, 1995.
4. Mackridge Peter. Η νεοελληνική γλώσσα / μετάφραση: Κ.Ν. Πετρόπουλος.. – Αθήνα, 2000.
5. Mirambel A. Η νέα ελληνική γλώσσα: περιγραφή και ανάλυση. – Θεσσαλονίκη, 1988.
6. Γιαννοκόπουλου Π. Συντακτικό της Νεοελληνικής Γλώσσας. – Αθήνα, 1998.

Допоміжна

1. Ιορδανίδου Α.. Νεοελληνική γλώσσα 1. Στοιχεία γραμματικής περιγραφής και ανάλυσης. – Πάτρα, 1999.
2. Λυπουρλής Δ. Γλωσσικές παρατηρήσεις. – Αθήνα, 1996.
3. Μότσιου Β. Στοιχεία λεξικολογίας. Εισαγωγή στη νεοελληνική λεξικολογία. – Αθήνα, 1994.
4. Οδηγός της Νεοελληνικής Γλώσσας \ επιστημονική επιμέλεια Α. Ιορδανίδου. – Αθήνα, 1999.
5. Παυλίδου Θ. Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης. – Θεσσαλονίκη, 2005.
6. Σμυρνιωτάκης Γ.. Γραμματική της νεοελληνικής. Σμυρνιωτάκης. – Αθήνα, 1995.
7. Τσοπανάκης Α. Νεοελληνική γραμματική. – Θεσσαλονίκη, 1994.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: іспит

5. Засоби діагностики успішності навчання: питання та завдання для поточного контролю (усного та письмового); перелік питань, що виносяться на іспит.

Перелік питань, що виносяться на іспит:

1. Το αντικείμενο και ο σκοπός της εκμάθησης της γραμματικής. Η θέση της γραμματικής στο σύστημα των γλωσσικών επιστημών.
2. Τα είδη γραμματικών. Τα δύο μέρη της γραμματικής.
3. Οι Νεοελληνικές γραμματικές.
4. Μορφήματα και λέξεις. Συνταγματικές σχέσεις μεταξύ των μορφημάτων.
5. Είδη μορφημάτων.
6. Σύνθεση και παραγωγή ως βασικοί μηχανισμοί σχηματισμού λέξεων της ΝΕΓ.
7. Επιθηματοποίηση: τα πιο συνηθισμένα επιθήματα.
8. Προθηματοποίηση. Τα πιο συνηθισμένα προθήματα της ΝΕ.
9. Διάκριση ανάμεσα στο ονοματικό και στο ρηματικό σύστημα της ΝΕΓ.
10. Οι τύποι της κλίσης στη ΝΕΓ. Τύπος της κλίσης με τέσσερις όρους, με τρεις όρους και με δύο όρους.
11. Διάκριση των ονομάτων σε δικατάληκτα και τρικατάληκτα.
12. Η έννοια της γενικής. Η γενική με ρήματα.
13. Η γενική εξαρτημένη από το ουσιαστικό.
14. Το γραμματικό και το φυσικό γένος. Κανονικότητες στην απονομή του γραμματικού γένους στα Νέα Ελληνικά.
15. Γένος των ξένων ονομάτων. Συμφωνία γένους.
16. Η έννοια του άρθρου. Ομοιότητες και διαφορές στη χρήση του άρθρου ανάμεσα στα Νεοελληνικά και στα Αγγλικά. Απουσία άρθρου.
17. Στοιχεία σχηματισμού των ρημάτων. Τα ρηματικά θέματα.
18. Ανωμαλίες στο σχηματισμό των ρηματικών θεμάτων.
19. Η αύξηση ως στοιχείο σχηματισμού ρημάτων.
20. Η κατηγορία του ποιού ενεργείας. Διακριτικά ανάμεσα στο συνοπτικό και στο εξακολουθητικό ποιόν ενεργείας.
21. Το ποιόν ενεργείας στην προστακτική.
22. Η έννοια της τροπικότητας. Είδη τροπικότητας.
23. Τροπικότητα και έγκλιση.
24. Διάκριση της φωνής και της διάθεσης.
25. Οι μετοχές στα ΝΕ: έννοια, είδη, σχηματισμός και χρήση.
26. Η μεταβατικότητα στα ρήματα. Κάποιες κανονικότητες και αποκλίσεις.
27. Τα δίπτωτα ρήματα. Δίπτωτα με διπλή αιτιατική. Δίπτωτα με ένα άμεσο αντικείμενο. Φαινομενικά δίπτωτα.
28. Τα εγκλιτικά. Κλιτικός διπλασιασμός.
29. Η ονοματική φράση στα Νέα Ελληνικά.
30. Η ρηματική φράση στα Νέα Ελληνικά.
31. Η πράταση και η περίοδος στα Νέα Ελληνικά.
32. Είδη προτάσεων στα Νέα Ελληνικά. Κριτήρια ταξινόμησης.

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра грецької філології та перекладу

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДПНП 8 Теоретична граматика новогрецької мови
(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 6.020303 Мова та література (новогрецька)
(код та найменування спеціальності)

спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

факультет грецької філології та перекладу
(назва факультету)

2017 – 2018 рік

Робоча програма з курсу «Теоретична грамати́ка новогрецької мови» для студентів IV курсу ОС «Бакалавр» за спеціальністю (напрямом підготовки) 6.020303 «Мова та література (новогрецька)»

Розробники: Лабецька Ю.Б., доцент кафедри грецької філології та перекладу

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри грецької філології та перекладу

Протокол від “30” серпня 2017 року, № 1

В.о. завідувача кафедри
грецької філології та перекладу _____ (Ю.В. Жарікова)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань <u>0203 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва)	<u>Нормативна</u> (за вибором)	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <u>6.020303 «Мова і література (новогрецька)»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>Реферат / мультимедійна презентація</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 60		7-й	7-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,4 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	14 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		30 год.	год.
Індивідуальні завдання: 6 год.			
Вид контролю: іспит			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40 : 60

2. Мета: формування у студентів системи теоретичних знань про факти граматичної будови сучасної грецької мови в синхронно-описовому плані і у зв'язку з особливостями історичного розвитку грецької мови;

Завдання: формування у студентів умінь та навичок переробляти фундаментальну наукову інформацію з дисципліни, самостійно робити узагальнення та висновки з даних, що приводяться у спеціальній літературі а також із власних спостережень над мовним матеріалом; навчити студентів користуватися набутими теоретичними положеннями при аналізі мовного матеріалу; прищепити студентам навички самостійного граматичного аналізу грецького мовного матеріалу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- особливості відносин між теоретичною і практичною граматиками новогрецької мови;
- місце граматики у теорії мовних рівнів;
- види морфем і морфемний склад новогрецького слова;
- частини мови і їхні граматичні категорії;
- види словосполучень, типи і структуру грецьких речень, члени речення;

вміти:

- демонструвати отримані знання в галузі теоретичної граматики новогрецької мови для вирішення конкретних науково–практичних, інформаційно–пошукових, методичних та ін. завдань;
- зіставляти граматичні явища новогрецької і рідної мови, враховувати різницю у граматичній будові мов у процесі викладання;
- оперувати відповідною термінологією з дисципліни;
- узагальнювати засвоєний теоретичний матеріал, робити конкретні висновки;
- демонструвати розуміння загальної структури дисципліни і зв'язок між її розділами.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ГРАМАТИКА ЯК НАУКА. МОРФЕМНИЙ СКЛАД СЛОВА.

Тема 1. Теоретичні та методологічні основи вивчення дисципліни.

- 1.1. Граматична структура новогрецької мови.
- 1.2. Місце граматики в системі лінгвістичних дисциплін.
- 1.3. Граматика як граматична будова мови і як теорія граматичної будови.
- 1.4. Морфологія і синтаксис – дві складові частини граматики.

Тема 2. Морфемний склад слова.

- 2.1. Морфемний склад слова. Визначення морфеми.
- 2.2. Класифікація морфем.
- 2.3. Синтагматичні відносини між морфемами: слово. Граматичне слово.

Лексема.

- 2.4. Механізми словотворення. Основні поняття словотворення.
- 2.5. Префіксація. Фонологічні зміни при префіксації.
- 2.6. Суфіксація. Найпродуктивніші суфікси новогрецької мови.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ТЕОРІЯ ЧАСТИН МОВИ. МОРФОЛОГІЯ ІМЕНІ. ГРАМАТИЧНІ КАТЕГОРІЇ ІМЕНІ.

Тема 3. Морфологія імені.

- 3.1. Проблема частин мови.
- 3.2. Опозиція ім'я vs дієслово у новогрецькій мові за А. Mirambel.
- 3.3. Основні моделі іменної відміни.
- 3.4. Вплив кафаревуси на морфологію імені в новогрецькій мові.
- 3.5. Іменне словотворення. Утворення імен жіночого роду від іменників чоловічого роду.
- 3.6. Поняття артиклю. Подібності і розбіжності у вживанні артиклю між новогрецькою та англійською мовами.

Тема 4. Граматичні категорії імені.

- 4.1. Категорія роду. Рід і стать, типи їх кореляцій в новогрецькій.
- 4.2. Особливості розподілу іменників за родами. Узгодження за родом.
- 4.3. Категорія відмінка. Родовий відмінок як семантичний відмінок в зіставленні з синтаксичним відмінкам - називним і знахідним.
- 4.4 Родовий відмінок після дієслова, іменника, займенника, прикметника, прислівника, в окличних реченнях і в ідіоматичному вживанні.
- 4.5. Категорії особи і числа іменників. Їхні кореляції в новогрецькій.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III МОРФОЛОГІЯ ДІЄСЛОВА. ГРАМАТИЧНІ КАТЕГОРІЇ ДІЄСЛОВА.

Тема 5. Морфологія дієслова.

- 5.1. Загальна характеристика новогрецького дієвідмінювання, його історичне коріння.
- 5.2. Основи: імперфективна, активна перфективна, пасивна перфективна.
- 5.3. Дієприкметник минулого часу пасивного стану.
- 5.4. Аугмент і його види.
- 5.5. Безособові форми дієслова: дієприкметники і віддієслівні прикметники.

Тема 6. Граматичні категорії дієслова.

- 6.1. Категорія стану і перехідність.
- 6.2. Категорія виду. Доконаний і недоконаний вид.
- 6.3. Категорія виду і комунікативна ситуація. Вид у наказовому способі.
- 6.4. Модальність в новогрецькій мові. Модальність та спосіб.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV СИНТАКСИС. СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ. РЕЧЕННЯ.

Тема 7. Словосполучення (фраза).

- 7.1. Поняття і види словосполучення.
- 7.2. Іменне словосполучення.
- 7.3. Дієслівне словосполучення.

Тема 8. Речення. Період. Текст.

- 8.1. Види речень за структурою.
- 8.2. Види складнопідрядних речень і сполучники, що їх вводять.
- 8.3. Синтактико-стилістичні особливості. Період. Деякі проблеми структури новогрецького тексту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						Заочна форма				
	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7					
Модуль 1											

Змістовий модуль 1. Граматика як наука. Морфемний склад слова.												
Тема 1. Теоретичні та методологічні основи вивчення дисципліни.	6	2	1			3						
Тема 2. Морфемний склад слова.	6	2	1			3						
Разом за змістовим модулем 1	12	4	2			6						
Змістовий модуль 2. Теорія частин мови. Морфологія імені. Граматичні категорії імені.												
Тема 1. Морфологія імені.	6	1	1			4						
Тема 2. Граматичні категорії імені.	7	2	1			4						
Разом за змістовим модулем 2	13	3	2			8						
Змістовий модуль 3. Морфологія дієслова. Граматичні категорії дієслова в новогрецькій мові.												
Тема 1. Морфологія дієслова.	6	2	1			3						
Тема 2. Граматичні категорії дієслова.	9	3	1			5						
Разом за змістовим модулем 3	15	5	2			8						
Змістовий модуль 4. Синтаксис. Словосполучення. Речення.												
Тема 1. Словосполучення в новогрецькій мові.	7	1	2			4		0	0			
Тема 2. Речення. Період. Текст.	7	1	2			4						
Разом за змістовим модулем 4.	14	2	4			8						
Усього годин	54	14	10			30						
Модуль 2. Самостійна робота студентів.												
ІНДЗ	6					6						
Усього годин	60	14	10			6	30					

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Грамати́ка як наука. Морфемний склад новогрецького слова.	2
2	Морфологія імені. Морфологічні категорії імені в новогрецькій мові..	2
3	Морфологія дієслова. Граматичні категорії дієслова в новогрецькій мові.	3
4	Новогрецький синтаксис. Словосполучення.	1
5	Новогрецький синтаксис. Речення.	2

8. Самостійна робота

Анотація додаткової літератури з курсу, виписування інформації з різних джерел, створення таблиць, повідомлення з теми, рекомендованої викладачем.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні та методологічні основи вивчення дисципліни.	4
2	Морфемний склад новогрецького слова.	3
3	Морфологія імені.	3
4	Граматичні категорії імені в новогрецькій мові.	4
5	Морфологія новогрецького дієслова.	4
6	Граматичні категорії дієслова в новогрецькій мові.	5
7	Словосполучення в новогрецькій мові.	3
8	Словосполучення. Період. Речення.	4'
	Разом	30

9. Індивідуальні завдання

Реферат / Мультимедійна презентація

Орієнтовна структура реферату / мультимедійної презентації:

вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Загальний обсяг виконаної роботи – від 10 до 15 сторінок (або 10-12 слайдів), включаючи титульний аркуш, зміст та бібліографію.

Обов'язковим компонентом виконання ІНДЗ є публічний захист результатів виконаного дослідження, який може відбуватися під час аудиторної роботи та на різних науково-дослідних заходах (наукових конференціях, круглих столах, наукових товариств, дослідницьких гуртків, тощо).

10. Методи навчання

Лекція, бесіда, ілюстрація, мультимедійна презентація, робота з підручником (у тому числі з електронними), виписування, складання схем, тренувальні вправи.

11. Методи контролю

Усний – індивідуальне і фронтальне опитування, письмовий – поточне тестування, реферат, модульна контрольна робота.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Зм. модуль 1		Зм. модуль 2		Зм. модуль 3		Зм. модуль 4			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	50	100
6	6	6	6	6	6	6	8		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		

64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

13. Методичне забезпечення

- опорні конспекти лекцій;
- Курс лекцій з теоретичної граматики новогрецької мови / укл. Ю.Б. Кутна. – Маріуполь, 2009
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- мультимедійні презентації з лекційних те
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю.

14. Рекомендована література

Базова

7. Νεοελληνική γραμματική της δημοτικής. Ανατύπωση της εκδόσης του ΟΕΣΒ με διορθώσεις. – Θεσσαλονίκη, 1996.
8. Holton D., Mackridge P., Φιλίππακη-Warburton E. Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας. – Αθήνα, 1999.
9. Συντακτικό της Νέας Ελληνικής. Α΄, Β΄ και Γ΄ γυμνασίου. Οργανισμός εκδόσεως διδακτικών βιβλίων. – Αθήνα, 1995.
10. Mackridge Peter. Η νεοελληνική γλώσσα / μετάφραση: Κ.Ν. Πετρόπουλος.. – Αθήνα, 2000.
11. Mirambel A. Η νέα ελληνική γλώσσα: περιγραφή και ανάλυση. – Θεσσαλονίκη, 1988.
12. Γιαννοκόπουλου Π. Συντακτικό της Νεοελληνικής Γλώσσας. – Αθήνα, 1998.

Допоміжна

9. Ιορδανίδου Α.. Νεοελληνική γλώσσα 1. Στοιχεία γραμματικής περιγραφής και ανάλυσης. – Πάτρα, 1999.
10. Λυπουρλής Δ. Γλωσσικές παρατηρήσεις. – Αθήνα, 1996.
11. Μότσιου Β. Στοιχεία λεξικολογίας. Εισαγωγή στη νεοελληνική λεξικολογία. – Αθήνα, 1994.
12. Οδηγός της Νεοελληνικής Γλώσσας \ επιστημονική επιμέλεια Α. Ιορδανίδου. – Αθήνα, 1999.
13. Παυλίδου Θ. Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης. – Θεσσαλονίκη, 2005.
14. Σμυρνιωτάκης Γ.. Γραμματική της νεοελληνικής. Σμυρνιτάκης. – Αθήνα, 1995.
15. Τσοπανάκης Α. Νεοελληνική γραμματική. – Θεσσαλονίκη, 1994.

15. Інформаційні ресурси

1. http://www.greek-language.gr/greekLang/files/document/modern_greek/grammatiki.triantafyllidi.pdf
2. <http://taxeiola.blogspot.com/2011/08/grammatiki-neas-greek-language-gymnasio.html>
3. http://www.projethomere.com/travaux/bibliotheque_homere/grammaire_babiniotis.htm
4. <http://www.homeenglish.ru/Textblokh.htm>
5. <http://www.homeenglish.ru/Textivanova.htm>
6. http://www.classes.ru/grammar/42.Teoreticheskaya_grammatika_sovremennogo_angliyskogo_yazyka/

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ:

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Тема 1. Теоретичні та методологічні основи вивчення дисципліни.

Граматична структура новогрецької мови. Місце граматики в системі лінгвістичних дисциплін. Граматика як граматична будова мови і як теорія граматичної будови. Морфологія і синтаксис – дві складові частини граматики. Огляд новогрецьких граматик.

Види роботи: лекція, індивідуальна робота, семінар

Тема 2. Морфемний склад слова.

Морфемний склад слова. Визначення морфеми. Класифікація морфем. Синтагматичні відносини між морфемами: слово. Граматичне слово. Лексема. Механізми словотворення. Основні поняття словотворення. Префіксація. Фонологічні зміни при префіксації. Суфіксація. Найпродуктивніші суфікси новогрецької мови.

Види роботи: лекція, індивідуальна робота, семінар

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Тема 3. Морфологія імені.

Проблема частин мови. Опозиція ім'я vs дієслово у новогрецькій мові за А. Mirambel. Основні моделі іменної відміни. Вплив кафаревуси на морфологію імені в новогрецькій мові. Іменне словотворення. Утворення імен жіночого роду від іменників чоловічого роду. Поняття артикля. Подібності і розбіжності у вживанні артикля між новогрецькою та англійською мовами.

Види роботи: лекція, індивідуальна робота, семінар, контрольна робота

Тема 4. Граматичні категорії імені.

Категорія роду. Рід і стать, типи їх кореляцій в новогрецькій. Особливості розподілу іменників за родами. Узгодження за родом. Категорія відмінка. Родовий відмінок як семантичний відмінок в зіставленні з синтаксичним відмінком - називним і знахідним. Родовий відмінок після дієслова, іменника, займенника, прикметника, прислівника, в окличних реченнях і в ідіоматичному вживанні. Категорії особи і числа іменників. Їхні кореляції в новогрецькій.

Види роботи: лекція, індивідуальна робота, семінар, контрольна робота

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Тема 5. Морфологія дієслова.

Загальна характеристика новогрецького дієвідмінювання, його історичне коріння. Основи: імперфективна, активна перфективна, пасивна перфективна. Дієприкметник минулого часу пасивного стану. Аугмент і його види. Безособові форми дієслова: дієприкметники і віддієслівні прикметники.

Види роботи: лекція, індивідуальна робота, семінар, контрольна робота

Тема 6. Граматичні категорії дієслова.

Категорія стану і перехідність. Категорія виду. Доконаний і недоконаний вид. Категорія виду і комунікативна ситуація. Вид у наказовому способі. Модальність в новогрецькій мові. Модальність та способи.

Види роботи: лекція, індивідуальна робота, семінар, контрольна робота

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

Тема 7. Словосполучення (фраза).

Поняття і види словосполучення. Іменне словосполучення. Дієслівне словосполучення в новогрецькій мові.

Види роботи: лекція, індивідуальна робота, семінар

Тема 8. Речення. Період. Текст.

Види новогрецьких речень за структурою. Види складнопідрядних речень і сполучники, що їх вводять у новогрецькій мові. Синтактико-стилістичні особливості новогрецького мовлення. Період. Деякі проблеми структури новогрецького тексту.

Види роботи: лекція, індивідуальна робота, семінар, контрольна робота

ΜΕΤΟΔΙΧΝΙ ΡΕΚΟΜΕΝΔΑΧΙ ΔΟ ΡΡΟΒΕΔΕΝΝΙΑ ΠΡΑΚΤΙΧΝΙΧ (ΣΕΜΙΝΑΡΣΧΚΙΧ) ΖΑΝΥΑΤ, ΖΑΒΔΑΝΝΙΑ ΔΥΑ ΠΡΑΚΤΙΧΝΙΧ ΡΟΒΙΤ:

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ 1

ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑΣ.

1. Το αντικείμενο και ο σκοπός της εκμάθησης της γραμματικής. Η θέση της γραμματικής στο σύστημα των γλωσσικών επιστημών.

2. Τα είδη γραμματικών. Τα δύο μέρη της γραμματικής.

3. Οι Νεοελληνικές γραμματικές.

4. Μορφήματα και λέξεις. Συνταγματικές σχέσεις μεταξύ των μορφημάτων.

5. Είδη μορφημάτων.

Βιβλιογραφία

1. Holton D., Mackridge P., Φιλιππάκη-Warburton Ει. Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας. – Αθήνα, 1999.
2. Lyons J. Εισαγωγή στη γλωσσολογία. – Αθήνα, 1997.
3. Mackridge Peter. Η νεοελληνική γλώσσα / μετάφραση: Κ.Ν. Πετρόπουλος. - Αθήνα, 2000.
4. Mirambel A. Η νέα ελληνική γλώσσα: περιγραφή και ανάλυση. – Θεσσαλονίκη, 1988.
5. Γιαννακόπουλου Π. Συντακτικό της Νεοελληνικής Γλώσσας. - Αθήνα, 1998.
6. Ιορδανίδου Α.. Νεοελληνική γλώσσα 1. Στοιχεία γραμματικής περιγραφής και ανάλυσης. - Πάτρα, 1999.
7. Κλαίρης Χ., Μπαμπινιώτης Γ. Συνοπτική γραμματική της Νέας Ελληνικής: δομολειτουργική-επικοινωνιακή. – Αθήνα: Ελληνικά γράμματα, 2007.
8. Λυπουρλής Δ. Γλωσσικές παρατηρήσεις. - Αθήνα, 1996.
9. Μπαμπινιώτης Γ. Θεωρητική γλωσσολογία: Εισαγωγή στη σύγχρονη γλωσσολογία. – Αθήνα, 1998.
10. Νεοελληνική γραμματική της δημοτικής. Ανατύπωση της εκδόσης του ΟΕΣΒ με διορθώσεις. - Θεσσαλονίκη, 1996.
11. Παυλίδου Θ. Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης. – Θεσσαλονίκη, 2005.

Ασκήσεις

1. Να κάνετε παρουσίαση ενός συγκεκριμένου βιβλίου από τη βιβλιογραφία πάνω στο θέμα της γραμματικής που σας προτείνεται.

2. Να καθορίσετε την μορφολογική δομή των ακόλουθων λέξεων:

Μεγαλόσωμος

Γιατί

Εκδίδω

Καλούτσικος

Προεπαναστατικός

Πέρυσι

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ 2

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΛΙΤΙΚΗ. ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

1. Σύνθεση και παραγωγή ως βασικοί μηχανισμοί σχηματισμού λέξεων της ΝΕΓ. Επιθηματοποίηση: τα πιο συνηθισμένα επιθήματα.
2. Προθηματοποίηση. Τα πιο συνηθισμένα προθήματα της ΝΕ. Φωνολογικές παρατηρήσεις στα παράγωγα που σχηματίζονται με προθήματα.
3. Διάκριση ανάμεσα στο ονοματικό και στο ρηματικό σύστημα της ΝΕΓ.
4. Οι τύποι της κλίσης στη ΝΕΓ. Τύπος της κλίσης με τέσσερις όρους, με τρεις όρους και με δύο όρους.
5. Διάκριση των ονομάτων σε δικατάληκτα και τρικατάληκτα.

Βιβλιογραφία

1. Holton D., Mackridge P., Φιλιππάκη-Warburton Ει. Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας. – Αθήνα, 1999.
2. Lyons J. Εισαγωγή στη γλωσσολογία. – Αθήνα, 1997.
3. Mackridge Peter. Η νεοελληνική γλώσσα / μετάφραση: Κ.Ν. Πετρόπουλος.. - Αθήνα, 2000.
4. Mirambel A. Η νέα ελληνική γλώσσα: περιγραφή και ανάλυση. – Θεσσαλονίκη, 1988.
5. Κλαίρης Χ., Μπαμπινιώτης Γ. Συνοπτική γραμματική της Νέας Ελληνικής: δομολειτουργική-επικοινωνιακή. – Αθήνα: Ελληνικά γράμματα, 2007.
6. Νεοελληνική γραμματική της δημοτικής. Ανατύπωση της εκδόσης του ΟΕΣΒ με διορθώσεις. - Θεσσαλονίκη, 1996.

Ασκήσεις

1. Να συντάξετε έναν πίνακα που να περιέχει όλες τις περιπτώσεις της παραγωγής θηλυκών ουσιαστικών από τα αρσενικά.
2. Να συντάξετε έναν πίνακα που να περιέχει όλα τα επιθήματα που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή των υποκοριστικών και των μεγεθυντικών, να επισημάνετε τη σημασία που τους προσδίδουν και να αναφέρετε παραδείγματα.
3. Ψάχνοντας στο λεξικό να αναφέρετε 20 λέξεις που σχηματίστηκαν με τη σύνθεση ή την προθηματοποίηση, να επισημάνετε τα συνθετικά και την ετυμολογία τους.
4. Να καθορίσετε σε ποιο τύπο της κλίσης ανήκουν οι εξής λέξεις και αν κατά την κλίση παρουσιάζονται επιθήματα:

Μαθητής	μάθημα
Λεωφόρος	αδερφός
Διεθνής	βαλίτσα
Φως	αδερφή

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ 3

ΜΕΡΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

1. Η έννοια της γενικής. Η γενική με ρήματα.
2. Η γενική εξαρτημένη από το ουσιαστικό.
3. Το γραμματικό και το φυσικό γένος. Κανονικότητες στην απονομή του γραμματικού γένους στα Νέα Ελληνικά.
4. Γένος των ξένων ονομάτων. Συμφωνία γένους.
5. Η έννοια του άρθρου. Ομοιότητες και διαφορές στη χρήση του άρθρου ανάμεσα στα Νεοελληνικά και στα Αγγλικά. Απουσία άρθρου.

Βιβλιογραφία

1. Holton D., Mackridge P., Φιλιππάκη-Warburton Ει. Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας. – Αθήνα, 1999.
2. Mackridge Peter. Η νεοελληνική γλώσσα / μετάφραση: Κ.Ν. Πετρόπουλος.. - Αθήνα, 2000.

3. Ιορδανίδου Α.. Νεοελληνική γλώσσα 1. Στοιχεία γραμματικής περιγραφής και ανάλυσης. - Πάτρα, 1999.
4. Κλαίρης Χ., Μπαμπινιώτης Γ. Συνοπτική γραμματική της Νέας Ελληνικής: δομολειτουργική-επικοινωνιακή. – Αθήνα: Ελληνικά γράμματα, 2007.
5. Νεοελληνική γραμματική της δημοτικής. Ανατύπωση της εκδόσης του ΟΕΣΒ με διορθώσεις. - Θεσσαλονίκη, 1996.

Ασκήσεις

1. Από τα ακόλουθα αρσενικά να γράψετε τους τύπους για πρόσωπα θηλυκού γένους:
 Ο πελάτης   Ο σύντροφος
 Ο θεολόγος   Ο ψηφοφόρος
 Ο άρχοντας   Ο γλυκατζής
2. Να προσδιορίσετε το είδος της γενικής στις ακόλουθες ρηματικές φράσεις:
 Της επέστρεψε την έκθεση
 Μου δάνεισε εκατό ευρώ
 Μας πήρε τα μυαλά
 Τους πρότεινε μια λογική εξήγηση
 Του έκλεψε το πορτοφόλι
3. Να προσδιορίσετε το είδος της γενικής στις ακόλουθες ονοματικές φράσεις:
 Το κλάμα του μωρού
 Η ερώτηση του δημοσιογράφου
 Η πρόταση γάμου
 Το κέρασμα της θείας
 Η ανακάλυψη της Αμερικής
4. Να επισημάνετε τις κυριότερες χρήσεις της ονομαστικής και της αιτιατικής πτώσης.
5. Να εξετάσετε την χρήση της γενικής πτώσης στους ιδιωτισμούς και να σημειώσετε 8-10 παραδείγματα.
6. Εξηγήστε ποιες διαφορές στη σημασία υπάρχουν ανάμεσα στις ακόλουθες προτάσεις:
 Θέλει τον καφέ.
 Θέλει έναν καφέ.
 Θέλει καφέ.
 Γιατί δε φοράει το καπέλο;
 Γιατί δε φοράει ένα καπέλο;
 Γιατί δε φοράει καπέλο;

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ 4

ΜΕΡΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

1. Στοιχεία σχηματισμού των ρημάτων. Τα ρηματικά θέματα. Ανωμαλίες στο σχηματισμό των ρηματικών θεμάτων.
2. Η αύξηση ως στοιχείο σχηματισμού ρημάτων.
3. Η κατηγορία του ποιού ενεργείας. Διακριτικά ανάμεσα στο συνοπτικό και στο εξακολουθητικό ποιόν ενεργείας.
4. Το ποιόν ενεργείας στην προστακτική.
5. Η έννοια της τροπικότητας. Είδη τροπικότητας.
6. Τροπικότητα και έγκλιση.
7. Διάκριση της φωνής και της διάθεσης.
8. Οι μετοχές στα ΝΕ: έννοια, είδη, σχηματισμός και χρήση.

Βιβλιογραφία

1. Holton D., Mackridge P., Φιλίππακη-Warburton Ει. Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας. – Αθήνα, 1999.
2. Mackridge Peter. Η νεοελληνική γλώσσα / μετάφραση: Κ.Ν. Πετρόπουλος.. - Αθήνα, 2000.

3. Mirambel A. Η νέα ελληνική γλώσσα: περιγραφή και ανάλυση. – Θεσσαλονίκη, 1988.
4. Ιορδανίδου Α.. Νεοελληνική γλώσσα 1. Στοιχεία γραμματικής περιγραφής και ανάλυσης. - Πάτρα, 1999.
5. Κλαίρης Χ., Μπαμπινιώτης Γ. Συνοπτική γραμματική της Νέας Ελληνικής: δομολειτουργική-επικοινωνιακή. – Αθήνα: Ελληνικά γράμματα, 2007.
6. Νεοελληνική γραμματική της δημοτικής. Ανατύπωση της εκδόσης του ΟΕΣΒ με διορθώσεις. - Θεσσαλονίκη, 1996.

Ασκήσεις

1. Δουλεύοντας με 2 λεξικά να αναφέρετε όλα τα ρήματα που αρχίζουν από Α, Δ, Ε, Κ, Π, Υ (κατ' επιλογή σας) και παίρνουν αύξηση στους παρελθοντικούς χρόνους, σημειώνοντας τον τύπο του αορίστου τους. Προσέξτε τις τυχόν διαφορές στον τύπο αορίστου ανάμεσα σε 2 λεξικά.
2. Να καθορίσετε πόσα και ποια διαφορετικά θέματα παρουσιάζονται κατά την κλίση των ακόλουθων ρημάτων:

Διαφοροποιώ	τρώω
Φέρομαι	περιμένω
Σπέρνω	σβήνω
Αποπαίρνω	βλέπω
3. Να βάλετε τα ακόλουθα ρήματα στον αόριστο καθορίζοντας το είδος της αύξησης, αν παρουσιάζεται:

Εγκαταλείπω	παραγγέλλω
Διασώζω	κρούω
Προλαμβάνω	εκβάλλω
Βλέπω	διαγράφω
Συμβάλλω	προαναφέρω
Επιλέγω	φτύνω
4. Με βάση τα κείμενα μιας εφημερίδας να βρείτε τις μετοχές όλων των ειδών, κάθε φορά αναφέροντάς τες μέσα στα συμφραζόμενα.
5. Να μελετήσετε το θέμα «Απρόσωπα ρήματα» κάνοντας απαραίτητες σημειώσεις, να βρείτε 5 απρόσωπα ρήματα στα αυθεντικά κείμενα και να καθορίσετε τη λειτουργία τους.
6. Να καθορίσετε το είδος της μεταβατικότητας των ρημάτων στις ακόλουθες φράσεις και να αντικαταστήσετε τα ουσιαστικά με αντωνυμίες όπου είναι δυνατό:

Λέει μια ιστορία στο φίλου του	κέρασα τη Μαρία ένα ποτό
Έπεσε δυο φορές	δε μας γνώρισε ο Μάκης
Πέταξε το πουλί	πέταξα την πέτρα

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ 5 Η ΡΗΜΑΤΙΚΗ ΦΡΑΣΗ

1. Η μεταβατικότητα στα ρήματα. Κάποιες κανονικότητες και αποκλίσεις.
2. Τα απρόσωπα ρήματα.
3. Τα δίπτωτα ρήματα. Δίπτωτα με διπλή αιτιατική. Δίπτωτα με ένα άμεσο αντικείμενο. Φαινομενικά δίπτωτα.
4. Τα εγκλιτικά. Κλιτικός διπλασιασμός.

Βιβλιογραφία

1. Holton D., Mackridge P., Φιλιππάκη-Warburton Eι. Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας. – Αθήνα, 1999.
2. Mackridge Peter. Η νεοελληνική γλώσσα / μετάφραση: Κ.Ν. Πετρόπουλος.. - Αθήνα, 2000.
3. Mirambel A. Η νέα ελληνική γλώσσα: περιγραφή και ανάλυση. – Θεσσαλονίκη, 1988.
4. Γιαννακόπουλου Π. Συντακτικό της Νεοελληνικής Γλώσσας. - Αθήνα, 1998.

5. Νεοελληνική γραμματική της δημοτικής. Ανατύπωση της εκδόσης του ΟΕΣΒ με διορθώσεις. - Θεσσαλονίκη, 1996.
6. Συντακτικό της Νέας Ελληνικής. Α΄, Β΄ και Γ΄ γυμνασίου. Οργανισμός εκδόσεως διδακτικών βιβλίων. - Αθήνα, 1995.

Ασκήσεις

1. Να μελετήσετε προσεκτικά το θέμα «Κλιτικές αντωνυμίες ως αντικείμενα. Κλιτικός διπλασιασμός» κάνοντας ένα σχεδιάγραμμα και να ετοιμαστείτε για ένα τεστ μετασχηματισμού προτάσεων.
2. Να εξετάσετε το θέμα «Η ρηματική φράση» κάνοντας απαραίτητες σημειώσεις για τη λειτουργία των μονόπτωτων και των δίπτωτων ρημάτων.
3. Να γίνει η γραμματική αναγνώριση των ακόλουθων ρηματικών τύπων:

Παρέμεινε	Παραπονιούνταν
Βαρεθούν	Στενοχωρέσεις
Αγάπα	Εκμεταλλεύοταν
Παρήγγελλε	Διηγήσου

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΖΑΒΕΖΠΕΧΕΝΝΙΑ ΣΑΜΟΣΤΙΨΝΟΨ ΡΟΒΟΤΗ:

Ινδιβιδυαλνα νανχαλνο-δολσίδνα ροβοτα ε νιδομ ποζα-αυδиторноΨ ινδιβιδυαλνοΨ δΨαλνοστί βακαλαβρα, ρεζυλτατι ναοΨ νικοριστοβυοταΨ υ πορσοΨ νικοννΨ προγραμνογο ματεριалу νανχαλνοΨ δισκιπλΨνι.

Ινδιβιδυαλνο νανχαλνο-δολσίδνε ζαβδαννΨ (ΙΝΔΖ) ζ κυρσο „Τοορητιχνα γραματικα νονογρετσοκΨ μοβι” – οε νιδ σαμοστίΨνοΨ ναυκοβο-δολσίδνοΨ ροβοτι, οο μΨστίοι ρεζυλτατι δολσίδνιτσοκΨ ποσοκυ τα νιδοβραοαε δολσατίΨνΨ ρΨνΨ νανχαλνοΨ κομπετεντοστί στυδεντα: ρεφερατ αβο μυλτιμεδΨνα προζεντατια.

Μετα ΙΝΔΖ: σαμοστίΨνε νικοννΨ οασιτΨνι προγραμνογο ματεριалу, σιστεματιζατια, υζαγαλνΨνΨ, ζακρΨπλεννΨ τα προακτιχνε ζαστοσυαννΨ ζναΨ ιζ νανχαλνογο κυρσο, υδοσκολαεννΨ νανιχοκ σαμοστίΨνοΨ νανχαλνο-πΨζναβαλνοΨ δΨαλνοστί.

ΖμΨστ ΙΝΔΖ: ζαβερσηνα τοορητιχνα αβο προακτιχνα ροβοτα υ μεοαο νανχαλνοΨ προγραμνι κυρσο, να νικονυεταΨ να βαζΨ ζναΨ, υμΨνΨ τα νανιχοκ, οτρΨμανιοι πΨδ οαο λεκτιΨνιοι, προακτιχνιοι ζαναΨ ι οοοπλοε δεκΨλϨκα τεμ αβο νεσζ ζμΨστ νανχαλνογο κυρσο.

ΟρΨεντοβνα στροκτυρα ΙΝΔΖ – δολσίδνεζνα υ νιοαλδΨ ρεφερατου / μυλτιμεδΨνοΨ προζεντατιΨ: νισυπ, οσνοβνα οασιτΨνι, νισονοκνι, δολατϨκι (ναοοο νονι ε), σπιοσοκ νικοριστανιοι δοοερελ. ΖαγαλνΨνΨ οβσαο νικοναοΨ ροβοτι – νιδ 10 δο 15 στορΨνοκ (10-12 σλαΨδΨνι), νικλοοαουοι τιτυλοβΨνΨ αρκουσ, ζμΨστ τα βΨβλιοοραφΨο. Οβοβ΄ζαοκνιομ κομπεντομ νικοναοΨ ΙΝΔΖ ε πυβλΨονΨνΨ ζαοιστ ρεζυλτατιοι νικοναογο δολσίδνεζνα, ναοοοκ μοοοε νιδοβυατιοΨ πΨδ οαο αυδиторноΨ ροβοτι τα να ρΨζνιοι ναυκοβο-δολσίδνιοι ζαοοαδ (ναυκοβιοι κονφερεντιαο, κροογλϨ στολαο, ναυκοβιοι τοβαρϨστω, δολσίδνιτσοκΨ ουρτοκΨνι, τοσοο).

ΚριτεριΨ οΨνΨοβαννΨ ΙΝΔΖ:

Νεπ/π	ΚριτεριΨ οΨνΨοβαννΨ ροβοτι	Μαοσιμαλνο κΨλϨοστίοι βαλιο
1.	Οοαοδ προοιταοΨ δολατϨκοΨ λΨτερατυρι ζ τεμϨ, βΨβλιοοραφΨα	3 βαλι
2.	ΒιδποδΨνΨοστίοι ζμΨστυ οβρανΨνΨ τεμϨ, λοοοιχνΨοστίοι νικλοαδυ, στροκτυροβαννΨ ματεριалу ν οσνοβνΨνΨ οασιτΨνι, ποβνοτα νικλοαδυ	4 βαλι
3.	ΔοτρΨμαννΨ νιμοοο ποδο οφορμλεννΨ ροβοτι	3 βαλι

4.	Усна презентація роботи, рівень володіння мовою, дотримання технічних і часових вимог.	5 балів
	Разом	15 балів

У процесі оцінювання навчальних досягнень застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, робота в парах та міні-групах.

Методи письмового контролю: підсумкове письмове тестування, реферат, мультимедійна презентація.

Методи самоконтролю: самостійна оцінка своїх знань, самоаналіз.

ЗАСОБИ ДΙΑГНОСТИКИ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ:

Провідною формою активізації пізнавальної діяльності студентів лишається лекція, в ході якої викладач орієнтує студентів на творче оволодіння матеріалом, дає настанови для наступної самостійної роботи над книгою. На лекції викладаються лише узагальнені, вузлові питання навчальної дисципліни, методи й алгоритми розв'язання основних завдань.

Практичні заняття мають за мету поглибити знання студентів з тем змістовного модуля, сприяють опануванню практичних умінь та навичок. Обов'язковим видом навчальної діяльності студентів є самостійна робота, яка виконується в позааудиторний час.

До засобів діагностики навчальних досягнень студентів належать питання для самоконтролю студентів, матеріали для поточного тестування та вихідний тест.

Методи контролю:

Перелік питань, що виносяться на іспит:

1. Το αντικείμενο και ο σκοπός της εκμάθησης της γραμματικής. Η θέση της γραμματικής στο σύστημα των γλωσσικών επιστημών.
2. Τα είδη γραμματικών. Τα δύο μέρη της γραμματικής.
3. Οι Νεοελληνικές γραμματικές.
4. Μορφήματα και λέξεις. Συνταγματικές σχέσεις μεταξύ των μορφημάτων.
5. Είδη μορφημάτων.
6. Σύνθεση και παραγωγή ως βασικοί μηχανισμοί σχηματισμού λέξεων της ΝΕΓ.
7. Επιθηματοποίηση: τα πιο συνηθισμένα επιθήματα.
8. Προθηματοποίηση. Τα πιο συνηθισμένα προθήματα της ΝΕ.
9. Διάκριση ανάμεσα στο ονοματικό και στο ρηματικό σύστημα της ΝΕΓ.
10. Οι τύποι της κλίσης στη ΝΕΓ. Τύπος της κλίσης με τέσσερις όρους, με τρεις όρους και με δύο όρους.
11. Διάκριση των ονομάτων σε δικατάληκτα και τρικατάληκτα.
12. Η έννοια της γενικής. Η γενική με ρήματα.
13. Η γενική εξαρτημένη από το ουσιαστικό.
14. Το γραμματικό και το φυσικό γένος. Κανονικότητες στην απονομή του γραμματικού γένους στα Νέα Ελληνικά.
15. Γένος των ξένων ονομάτων. Συμφωνία γένους.

16. Η έννοια του άρθρου. Ομοιότητες και διαφορές στη χρήση του άρθρου ανάμεσα στα Νεοελληνικά και στα Αγγλικά. Απουσία άρθρου.
17. Στοιχεία σχηματισμού των ρημάτων. Τα ρηματικά θέματα.
18. Ανωμαλίες στο σχηματισμό των ρηματικών θεμάτων.
19. Η αύξηση ως στοιχείο σχηματισμού ρημάτων.
20. Η κατηγορία του ποιού ενεργείας. Διακριτικά ανάμεσα στο συνοπτικό και στο εξακολουθητικό ποιόν ενεργείας.
21. Το ποιόν ενεργείας στην προστακτική.
22. Η έννοια της τροπικότητας. Είδη τροπικότητας.
23. Τροπικότητα και έγκλιση.
24. Διάκριση της φωνής και της διάθεσης.
25. Οι μετοχές στα ΝΕ: έννοια, είδη, σχηματισμός και χρήση.
26. Η μεταβατικότητα στα ρήματα. Κάποιες κανονικότητες και αποκλίσεις.
27. Τα δίπτωτα ρήματα. Δίπτωτα με διπλή αιτιατική. Δίπτωτα με ένα άμεσο αντικείμενο. Φαινομενικά δίπτωτα.
28. Τα εγκλιτικά. Κλιτικός διπλασιασμός.
29. Η ονοματική φράση στα Νέα Ελληνικά.
30. Η ρηματική φράση στα Νέα Ελληνικά.
31. Η πράταση και η περίοδος στα Νέα Ελληνικά.
32. Είδη προτάσεων στα Νέα Ελληνικά. Κριτήρια ταξινόμησης.

Розподіл балів, які отримують студенти

Ποτoчнe τεστoύvαvνiα τa σαμoσtίvνiα ρoбoтa								Πiδcυμкoвiй тeст (eкзaмeн)	Cυμa
Зм. мoдyль 1		Зм. мoдyль 2		Зм. мoдyль 3		Зм. мoдyль 4			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	50	100
6	6	6	6	6	6	6	8		

Κρεδiт (зaлiкoвa oδiνuцiя) – це унiфiкoвaнa oδiнuцiя вимiрy вuкoнaнoї cтyдeнтoм aυδuтopнoї тa cαμoсtίvнoї нaвчaльнoї ρoбoтu (нaвчaльнoгo нaвaнтaжeннiя), щo вiдпoвiдaє **30 гoдuнaм** ρoбoчoгo чacy.

Нaвчaльнiй мoдyль – це лoγiчнo зaвepшeнa, вiднoснo cαμoсtίvнa, цiлiснa чaсtиnα нaвчaльнoгo кyρcy, cυкyπнiсть тeopетuчнuх тa πpακtичнuх зaвдaнь вiдпoвiднoгo змiстy тa cтpυκтyрu з ρoзpoблeнoю cυcтeмoю нaвчaльнo-мeтoдuчнoгo тa iнδuвuδyαλiвнo-тeχнoлoγiчнoгo зaбeзпeчeннiя, нeoбxiднuм кoμпoнeнтoм якoгo є вiдпoвiднi фoρμu ρeйтuнγoвoгo кoнтpoлю.

Змiстoвнiй нaвчaльнiй мoдyль – це лoγiчнo зaвepшeнa, вiднoснo cαμoсtίvнa, цiлiснa чaсtиnα нaвчaльнoгo мoдyλя, cυкyπнiсть тeopетuчнuх тa πpακtичнuх зaвдaнь вiдпoвiднoгo змiстy тa cтpυκтyрu з ρoзpoблeнoю cυcтeмoю нaвчaльнo-мeтoдuчнoгo тa iнδuвuδyαλiвнo-тeχнoлoγiчнoгo зaбeзпeчeннiя, нeoбxиdнuм кoμпoнeнтoм якoгo є вiдпoвiднi фoρμu ρeйтuнγoвoгo кoнтpoлю.

Сeмeσтpовий кoнтpoль – це фoρμa πiдcυμкoвoгo кoнтpoлю зaсвoєннiя cтyдeнтoм тeopетuчнoгo тa πpακtичнoгo мaтepiαλy з нaвчaльнoї дuсцuπлuнu зa cεμeσтp.

З метою забезпечення об'єктивності оцінок та прозорості контролю набутих студентами знань та вмінь, семестровий контроль здійснюється в університеті в письмовій формі шляхом написання контрольних-екзаменаційних робіт.

Рейтингова система оцінювання – це система визначення якості виконаної студентом усіх видів аудиторної та самостійної навчальної роботи та рівня набутих ним знань та вмінь шляхом оцінювання в балах результатів цієї роботи під час поточного, змістовно-модульного (проміжного) та семестрового (підсумкового) контролю, з наступним переведенням оцінки в балах у оцінки за традиційною національною шкалою та шкалою ECTS.

Поточний контроль спрямований на перевірку систематичної роботи студентів, рівня засвоєння матеріалу протягом викладання курсу. Здійснюється під час проведення аудиторних занять. **Поточна змістовна модульна рейтингова оцінка** складається з балів, які студент отримує за певну навчальну діяльність протягом засвоєння відповідного змістовного модуля – виконання та захист теоретичних завдань, тестових та розрахункових завдань, лабораторних робіт, виступи на семінарських та практичних заняттях тощо.

Змістовний модульний контроль – загальний підсумок робіт студента протягом вивчення окремого змістовного модуля за результатами теоретичного та практичного матеріалу, передбаченого змістовним модулем, який завершується обов'язковим написанням **змістовної модульної рейтингової контрольної роботи (ЗМРКР)**.

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ ПОСІБНИКІВ, ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ:

Базова література

13. Νεοελληνική γραμματική της δημοτικής. Ανατύπωση της εκδόσης του ΟΕΣΒ με διορθώσεις. – Θεσσαλονίκη, 1996.
14. Holton D., Mackridge P., Φιλίππακη-Warburton E. Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας. – Αθήνα, 1999.
15. Συντακτικό της Νέας Ελληνικής. Α', Β' και Γ' γυμνασίου. Οργανισμός εκδόσεως διδακτικών βιβλίων. – Αθήνα, 1995.
16. Mackridge Peter. Η νεοελληνική γλώσσα / μετάφραση: Κ.Ν. Πετρόπουλος. – Αθήνα, 2000.
17. Mirambel A. Η νέα ελληνική γλώσσα: περιγραφή και ανάλυση. – Θεσσαλονίκη, 1988.
18. Γιαννοκόπουλου Π. Συντακτικό της Νεοελληνικής Γλώσσας. – Αθήνα, 1998.

Допоміжна література

16. Ιορδανίδου Α.. Νεοελληνική γλώσσα 1. Στοιχεία γραμματικής περιγραφής και ανάλυσης. – Πάτρα, 1999.
17. Λυπουρλής Δ. Γλωσσικές παρατηρήσεις. – Αθήνα, 1996.
18. Μότσιου Β. Στοιχεία λεξικολογίας. Εισαγωγή στη νεοελληνική λεξικολογία. – Αθήνα, 1994.
19. Οδηγός της Νεοελληνικής Γλώσσας \ επιστημονική επιμέλεια Α. Ιορδανίδου. – Αθήνα, 1999.
20. Παυλίδου Θ. Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης. – Θεσσαλονίκη, 2005.
21. Σμυρνιωτάκης Γ.. Γραμματική της νεοελληνικής. Σμυρνιτάκης. – Αθήνα, 1995.
22. Τσοπανάκης Α. Νεοελληνική γραμματική. – Θεσσαλονίκη, 1994.

ΙΝΦΟΡΜΑΤΙΟΝΙ ΜΑΤΕΡΙΑΛΙ ΒΙΒΛΙΟΤΕΚΙ ΠΟ
ΖΑΒΕΖΠΕΧΕΝΝΙΟ ΝΑΒΧΑΛΪΝΙΜΙ ΠΙΔΡΥΧΝΙΚΑΜΙ
(ΠΟΣΙΒΝΙΚΑΜΙ) Ζ ΔΙΣΧΙΠΛΙΝΙ:

1. Μ. Τριανταφυλλίδης. Νεοελληνική γραμματική (της δημοτικής). – Режим доступу:
http://www.greek-language.gr/greekLang/files/document/modern_greek/grammatiki.triantafyllidi.pdf
2. Γραμματική της Νέας Ελληνικής Γλώσσας για το γυμνάσιο. – Режим доступу:
<http://taxeiola.blogspot.com/2011/08/grammatiki-neas-greek-language-gymnasio.html>
3. Χ. Κλαίρης, Γ. Μπαμπινιώτης. Γραμματική της Νέας Ελληνικής. Δομολειτουργική – Επικοινωνιακή.
– Режим доступу
http://www.projethomere.com/travaux/bibliotheque_homere/grammaire_babiniotis.htm: